

Til Socialudvalget

- brev fra Andelsforeningen Nansensgade 53-55 vedr. kommunens planer om at bygge boliger i Nansensgade

Kære politikere,

Vi håber, I vil læse vores kommentarer til det planlagte byggeri på grunden Nansensgade 57.

Vores håb er, at I derefter enten vil vælge ikke at vedtage projektet - eller i al fald at udskyde afgørelsen et stykke tid, til I rent faktisk har set den pågældende grund, omgivelserne, vores hus og området i det hele taget med egne øjne.

Vi er meget berørte ved udsigten til en ny bygning og føler, vi har været udsat for uretfærdig behandling, og vil gerne redegøre for hvorfor i det følgende.

Gårdhave efter sanering i 80'erne

Grunden på Nansensgade 57 har været udlagt som gård til beboerne i Nansensgade 53-55 siden starten af 80'erne.

Kommunen væltede nogle baghuse i forbindelse med tidens store saneringsbølge. Hensigten var at skaffe lys og luft til beboerne - en bestræbelse, der jo stadig vækker politisk genklang i 2016 med grønne byhaver, græsplæner på hustage og den slags.

Herefter anlagde kommunen en grøn gård med træer, fælles stenbelægning og et længere system af blomsterkasser med høj, grøn sivbevoksning, der delte haven op i forskellige felter med mulighed for at flere beboer-grupperinger kunne være i gården samtidigt.

Servitut sikrede beboerne grunden i nr. 57

I forbindelse med saneringen i 80'erne blev der oprettet en servitut, der gav beboerne egenrådig brugsret til haven. Den er underskrevet d. 21. november 1988 af Københavns Magistrat, indført i tingbogen 29. november 1988.

Her et citat fra servitutten med overskriften "Deklaration": "I henhold til saneringsloven (lovbekendtgørelse nr. 89 af 24. februar 1981) § 16 er ejendommen i sin helhed udlagt til opholdsareal for beboerne i naboejendommen, matr. nr. 186 Nørrevold Kvarter". (Se hele ordlyden i bilag 1).

Nansensgade 53-55 blev omdannet til en andelsboligforening i oktober 1996. I købskontrakten står "Ejendommen sælges som den er og forefindes og som beset af køber", og dette har været inklusiv den integrerede gårdhave.

Ikke partshørt

Denne deklARATION er blevet ophævet for nylig på foranledning af kommunen. Imidlertid skulle den via Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet for at blive ophævet. For ministeriet har det været en helt usædvanlig sag, de ikke tidligere har været ude for.

Den ansatte, der har siddet med annulleringen, har udtalt "*at hun aldrig tidligere havde været ude for*

en lignende sag med ophævelse af en sådan "Deklaration" - trods hun har arbejdet i ministeriet i mange år".

Det er for os uforståeligt, at vi hverken er blevet orienteret eller partshørt, før man gik i gang med denne annullering. Som minimum havde vi forventet en mulighed for at kommentere, før annulleringen fandt sted.

Generelt føler vi os udsat for en noget uhensigtsmæssig forvaltning, der er blevet trumfet igennem uden forudgående forsøg på dialog om projektet.

Ingen indledende kontakt

Trods, at vi har haft haven i næsten 30 år, så opdagede vi først, at der var byggeplaner, da nogle af beboerne undrede sig over en landmåler, der stod i haven.

Vi tog herpå selv kontakt til kommunen, som indvilgede i et møde. Til mødet var tonen ikke just imødekommende, da forvaltningen gav klart udtryk for, at byggeriet allerede var vedtaget, og at der var intet, vi kunne gøre ved det.

Ikke nok med at byggeplanerne blev vedtaget uden vores vidende, så havde man i første udkast til en ny bygning tilmed ikke planlagt at anlægge et nyt affaldshus, da man automatisk antog, at beboerne i de 17 eksisterende lejligheder ville dele alt med ni nye beboere.

Socialforvaltningen argumenterede for, at man jo lavede fælles gårdanlæg mange steder i byen, og at dette vel også kunne være tilfældet her. Man synes dog at have glemt, at anlæggelsen af denne nye ejendom vil betyde, at 50 % af vores gård forsvinder – uden kompensation af nogen art.

Vi ytrede desuden ønske om at købe grunden, men dette blev vi oplyst om, ikke var en mulighed.

Beboerne flyttede ind med haven som et vægtigt argument

Vi har som sagt haft denne gårdhave i næsten 30 år.

Alle nuværende beboere i de 17 lejligheder - på nær én - er flyttet ind, mens der har været grøn gårdhave og har ikke været klar over andet, end at det rent faktisk var vores egen have.

Vi har passet og plejet den, bekostet at sætte lys op ved grillpladsen for nogle år siden, klippet træerne osv.

Haven har været et vægtigt argument for flere af de indflyttende beboere. Lejlighederne i sig selv er nemlig gamle og slidte og for 14 ud af 17 lejligheds vedkommende mellem 45-49m² i størrelse, de er født uden bad, med små københavertoiletter og køkkener, hvor der stort set kun er plads til én ad gangen, så det er i gården, beboerne har mulighed for at få lidt albuerum

Nansensgade mister træer

For Nansensgade får det også betydning, når man presser et forholdsvis kompakt hus med store, udhængende karnapper på op til én meter ind et sted mellem to huse, hvor der nu er et punkt af let stemning i byen.

En ellers tætpakket gadestrækning får, ikke mindst om sommeren, ekstra lys og luft og sammen med de to grønne træer, der blomstrer i fuldt flor og kan ses så langt øjet rækker ned ad gaden, er det med til at give området sin særlige charme i det indre København.

Giver ikke noget løft

Det er dejligt, kommunen vil bygge til sine borgere, men vi forstår ikke, at man ikke kan gøre det et af de mange steder, hvor en ny eller renoveret bygning kunne tilføje et område noget, i stedet for at lukrere på det og "spise" af det.

I naboejendommen Nansensgade 49 (nr. 51 er en indkørsel) har kommunen allerede nogle bygninger. Socialforvaltningen har yderligere også bygningen Nansensgade 20, som er et tilbud for hjemløse.

Vær søde at gentænke projektet

Vi vil gerne foreslå, at man standser op og gentænker hele den hensigtsmæssige baggrund for byggeriet og de samlede konsekvenser heraf.

Flere af de involverede parter, der har set gårdanlægget og fået oplyst, at der skal bygges, har umiddelbart udtrykt deres beklagende forbehold, fordi de godt kan se, at de ødelægger noget med byggeriet.

Vi sidder med en fornemmelse af, at arkitekter, byggesagkyndige og forvaltningen har glemt at kigge på det konkrete sted og komme med en fornuftsbetonet vurdering af, om det faktisk ville gøre mere skade end gavn at bygge et hus her. At man har sat en maskine i gang, der blot kører af sig selv.

Stik imod bysaneringen

I 30 år har vi haft indtryk af, at gården var helt vores egen. Og med god grund, da der tilmed var oprettet den omtalte deklaration om brug til beboerne i Nansensgade 53-55.

Man går stik imod de hensigter bag bysaneringen, der i sin tid fik gårdhaven anlagt - mere lys og grønt til beboerne - og ser helt bort fra, at man splitter en fin lille grøn oase ad - selvom man i andre områder af kommunen kæmper for grønne pletter til byens beboere.

Vi undrer os også over, hvordan denne bygning harmonerer med Teknik og Miljøudvalgets ”Strategi for et grønt København (2015-2025)”. I denne strategi fremfører udvalget klart, at et af deres mål er at skabe flere grønne åndehuller ved hjælp af bedre gårde. Teknik og Miljøudvalget ønsker bedre vilkår for de københavnere, der har små gamle københavner lejligheder, hvilke præcist er tilfældet ved Nansensgade 53-55.

Vil I ikke nok komme ud og se stedet først?

På baggrund af ovenstående håber vi, at vi kan overtale jer til at komme ud og se stedet, før I tager en beslutning om at bygge. Vi vil gerne give en kop kaffe og en rundvisning, så I med egne øjne kan se, hvilke store konsekvenser en ny bygning vil få for stedet og for beboerne.

Måske har man juridisk lov til at proppe en ny bygning ind det pågældende sted, men i praksis vil enhver kunne se, at det er helt forfejlet. Byen skal også være et sted, hvor folk kan trives og være glade, og hvor der er grønne åndehuller til de naturtrængende storbyboere.

Vi håber, I vil høre på os.

Med venlig hilsen

Beboerne i Andelsboligforeningen Nansensgade 53-55

Bilag:

- Deklaration for Nansensgade 57, som sikrer grunden som have for beboerne i Nansensgade 53-55
- Forskellige fotos af gårdhaven
- Teknik og Miljøudvalget ” Strategi for et grønt København (2015-2025)”

Matr. nr. 195, Nørrevold kvarter

(Ejerlejlighedsnr.)

Gade og husnr. Nansensgade 57

Anmelder:

Københavns magistrat
direktoratet for stadens
faste ejendomme
Rådhuset, 1599 København V

BEDELSELSE

IV 123

I medfør af § 16, stk. 1 i lovekondtgørelse nr. 89 af 24. februar 1981 om sanering og i henhold til borgerrepræsentationens bemyndigelse af 24. juni 1982 har Københavns magistrat ved anbefalet skrivelse af dags dato til ejeren af ejendommen matr. nr. 195 Nørrevold kvarter, København, beliggende Nansensgade 57 eksproprieret ejendommen, som det er nødvendigt at råde over af hensyn til gennemførelsen af borgerrepræsentationens beslutning i mødet den 24. juni 1982 om forsanering af bl.a. den heromhandlede ejendom.

Københavns magistrat, den
P.O.V.

21. DEC. 1982

V. K. Albrechtsen / I. Delved

Ovenstående meddelelse begæres tinglyst på ejendommen som adkomst for Københavns kommune. De på ejendommen tinglyste pantehaftelser begæres aflyst som endeligt bortfaldne ved den skete ekspropriation.

For vedkommende

Morten Kamp
Fuldmægtig

Ejendommen matr. nr. *195 Nørrevold kv., Kbh*
Ved årsreguleringen pr. 1/4 19 *82* udgør
kontantejendomsværdien *140.000* kr.

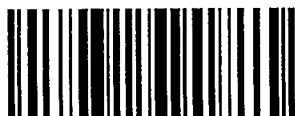
KØBENHAVNS SKATTEFORVALTNING

Kontoret for ejendomsskatter
den *22/12* 1982

Jytte Rasmussen
(sign.)

DSS 88317870
01_K-IV_558
Bulk Sort / Hvid

1160011

INDFØRT I DAGBOGEN

den 6 JAN. 1983

KØBENHAVNS BYRET

Lyst

som endelig adkomst

E. Hougaard

Mtr. nr., ejerlav, sogn:

(i København kvarter)

eller (i de sønderjydske lands-

dele) bd. og bl. i tingbogen, 195 Nørrevold

art. nr., ejerlav, sogn.

Stampet xxxxxxxx

Stempelfri i henhold til

stempelovens § 74, stk. 1 og 3.

Akt: Skab

(udfyldes af dommerkontoret)

nr. 558

Gade og hus nr.: Nansensgade 57

Anmelder:

Direktoratet for stadens
faste ejendomme
Rådhuset, 1599 Kbhvn. V

nr. 558

IV 7682

DECLARATION

Efter nedrivning af ejendommens bebyggelse i henhold til snerings-
loven (lovbekendtgørelse nr. 89 af 24. februar 1981) § 16 er ejen-
dommen i sin helhed udlagt til opholdsareal for beboerne i nabo-
ejendommen, matr. nr. 186 Nørrevold Kvarter, Nansensgade 55.

Boligstyrelsen har i henhold til byfornyelseslovens (lovbekendtgørelse nr. 342 af 10. juli 1985) § 90, stk. 11 udbetalt et tilskud til ejendommens erhvervelse m.v.

I denne anledning erklærer Københavns Kommune for sig og følgende ejere, at ændret anvendelse eller bebyggelse af ejendommen kan gøres betinget af en reassumption af regnskabet for forsaneringen og tilbagebetaling af en del af tilskuddet efter byfornyelseslovens § 90, stk. 11.

Påtaleberettiget er boligministeren.

Med hensyn til de på ejendommen hvilende servitutter henvises til ejendommens blad i tingbogen.

Københavns magistrat, den 21 NOV. 1988

P.O.V.

V. K. Albrechtsen

Peer Kokholm
Vicektch.

B.J. 6 NV-3-7.

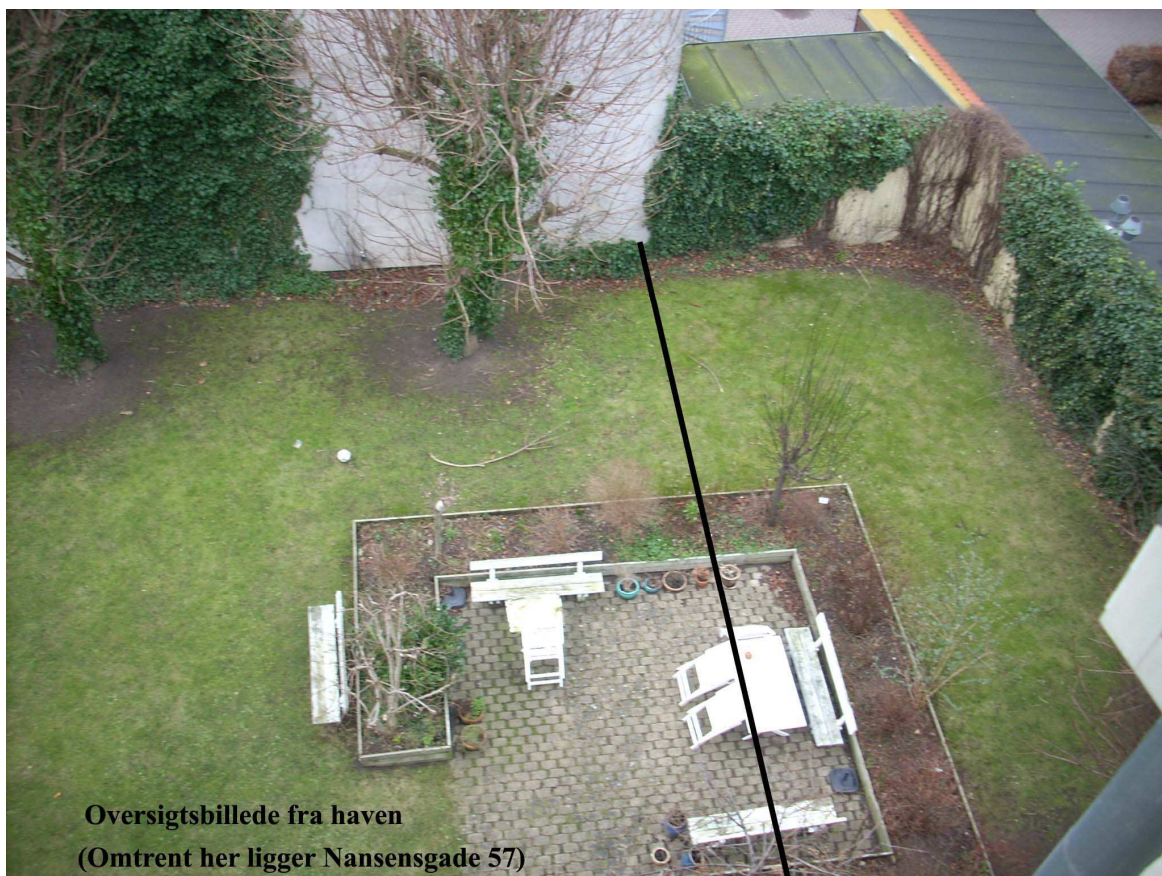
INDFØRT I DAGBOGEN

29 NOV. 1988

KØBENHAVNS BYRET

Lyst

E. Hougaard

Her er den ny bygning planlagt

UDKAST: Strategi for et grønt København (2015-2025)

INDHOLDSFORTEGNELSE

Introduktion til strategien s.3-7

- En målrettet strategi
- Hvad er grønt?
- Hvorfor mere grønt i København?
- Mere grønt i København betyder..
- Hvordan skaber vi mere grønt i København?
-

Tema 1: Udvikling af parker og naturområder s.7-9

Tema 2: Grøn Byudvikling s.9-10

Tema 3: Begrønning af kommunale arealer s. 10-12

Tema 4: Begrønning af ikke kommunale arealer s.12-13

INTRODUKTION

Dette dokument indeholder et udkast til **Strategi for et grønt København**

Strategien er opbygget omkring fire temaer: Udvikling af parker og naturområder, Grøn byudvikling, Begrønning af kommunale arealer og Begrønning af private arealer.

Hvert tema indeholder et mål, en hensigtserklæring og en række konkrete indsatser.

Det opstillede mål skal være retningsgivende for temaet. Det er forvaltningens intention, at målet skal omformuleres til konkrete målbare mål efter drøftelsen. De målbare mål indarbejdes i strategien i forbindelse med den endelige vedtagelse.

Hvert tema indeholder en række konkrete indsatser som Københavns Kommune foreslår igangsat i perioden 2015-2025 for at opnå strategien målsætninger. Hver indsats er beskrevet med et formål og forventet effekter.

Strategien indeholder underbyggende fakta. Al fakta er markeret med rødt da det forventes at komme til at stå i selvstændige faktabokse.

Strategiudkastet indeholder ingen illustrationer, billeder eller figurer. Disse påtænkes at blive indarbejdet i strategien efter drøftelsen.

UDKAST Strategi for et grønt København (2015-2025)

En målrettet strategi

Københavns Kommune har siden 2008 arbejdet målrettet på at sikre, at der ikke reduceres i kommunens grønne arealer. I 2009 vedtog Borgerrepræsentationen 'Et Grønt København' med henblik på at sikre, at kommunens grønne rekreative arealer mindst skal være på samme størrelse som i 2008.

Ifølge prognoserne vil Københavns befolkningstal vokse med mere end 100.000 indbyggere frem mod år 2025. Befolkningstilvæksten vil medføre et øget pres på byens grønne arealer, der skal rumme flere rekreative funktioner og mange flere københavnere.

Hvis vi skal sikre plads, adgang og kvalitet i de grønne arealer, har vi brug for en målrettet strategi, der kan sikre, at byens rekreative, grønne arealer udvikles i sammenhæng med befolkningstilvæksten og at København fortsat vil opleves som en grøn by selvom byen bliver tættere.

Med denne strategi ønsker vi:

- at skabe mere grønt i København
- at øge kvaliteten af det grønne i København

Hvad er grønt?

Grønt skal i denne strategi forstås som vegetation i ordets bredeste forstand. Strategien omfatter både byens parker og naturområder, samt alle de naturelementer, der gør, at byens opleves grøn.

København er en storby, derfor skal det grønne i København ikke sammenlignes med de naturoplevelser, man kan få langs den jyske vestkyst eller i Rold skov.

Strategien for 'Et grønt København' omfatter alt fra gadetræerne langs H.C. Andersens Boulevard, buske og blomster i byrummet, græsboldbanen i Fælledparken, tomatplanter og æbletræer i baggården til de vilde engarealer på Amager Fælled.

Med denne strategi ønsker vi at udbygge, forstærke og værne om det grønne i København. Strategien skal sikre, at der skal være grønt til stede på flere gadehjørner, i flere bag- og skolegårde. Der, hvor der allerede eksisterer noget grønt, skal det plejes og forstærkes, så de naturoplevelser, som københavnere efterspørger, forstærkes.

(collage med billeder af forskelligt grønt)

Mere grønt

Når vi skal skabe mere grønt i København, handler det ikke kun om at skabe nye parker og naturområder. Med denne strategi ønsker vi at favne *alle* byens arealer og sikre, at både kommunale og ikke-kommunale arealer kommer til at indgå i arbejdet med at skabe mere grønt i København.

Skemaet nedenfor viser en oversigt over potentialerne for at skabe mere grønt i København, fordelt på terræn, tage og facader på hhv. kommunale og ikke kommunale arealer.

POTENTIALER FOR AT SKABE MERE GRØNT			
	Terræn	Tage	Facader
Kommunale arealer			
	Kommunale parker og naturområder	Kommunale bygninger f.eks. skoler, institutioner, administrative bygninger mm.	Kommunale bygninger f.eks. skoler, institutioner, administrative bygninger mm.
	Arealer tilhørende kommunale bygninger f.eks. skolegårde, institutioner mm.		
	Kommunale veje og pladser		
Ikke kommunale arealer			
	Private grønne arealer med offentlig adgang	Privat boligbyggeri	Privat boligbyggeri
	Grønne arealer i forbindelse med almen boligbebyggelse	Almene boliger	Almene boliger
	Grønne gårdhaver	Erhverv	Erhverv
	Erhverv		
	Private haver		
	Private fællesveje		

(Figur der viser arealerne på terræn, tage og facader erstatter skemaet)

Grønt med højere kvalitet

I Københavns Kommune ønsker vi ikke kun at skabe mere grønt. Det er også vores mål at øge kvaliteten af eksisterende og nyt grønt. For at sikre en høj kvalitet er det vigtigt, at vi tænker både på kvalitet i forhold til funktioner og brug, kvalitet i de enkelte anlæg og høj kvalitet i forhold til drift og vedligeholdelse.

Skemaet nedenfor viser en oversigt over de parametre som skal være med til at sikre høj kvalitet i det grønne. I skemaet er der differentieret mellem kvalitet i parker og grønne byrum og kvalitet i naturområder.

GRØNT MED HØJ KVALITET			
	Funktioner og brug	Kvalitet i de enkelte anlæg	Drift og vedligehold
Parker og grønne byrum			
	Multifunktionel brug og høj udnyttelsesgrad. Funktioner der tilgodeser	Gode vækstbetingelser, variation i beplantning, bevare eksisterende	Rene og velholdte parker og grønne byrum

	borgernes behov og ønsker	beplantning.	
Naturområder			
	Multifunktionel brug med fokus på naturrelaterede oplevelser.	Bevare eksisterende naturkvaliteter, tiltage der fremmer biodiversitet.	Naturpleje, bekæmpelse af invasive arter og naturgenopretning

Hvorfor mere grønt i København?

Grønt giver bedre livskvalitet

(Indsæt graf over befolkningstilvækst)

Befolkningstilvæksten vil medføre en mere intensiv brug af byens arealer, hvilket sætter pres på det grønne i København. Flere borgere betyder færre kvadratmeter grønt per borger og en langt mere intensiv brug af byens rekreative grønne arealer.

FAKTA: I 2014 havde hver københavnere i gennemsnit 35 m² grønt område til rådighed. Hvis arealet på de grønne arealer i København ikke øges, vil hver københavnere have 30 m² grønt område til rådighed i 2025.

(Indsæt graf over m² grønt pr. borger)

Selvom vi bliver flere københavnere, skal der fortsat være nem adgang til grønne arealer og naturoplevelser. Byens grønne arealer har en afgørende betydning for borgernes livskvalitet, sundhed og almene velbefindende. De fungerer som fredelige åndehuller i den tætte larmende by og danner ramme om sport, leg, dans og meget mere. Det er i den lokale park, at københavnere mødes med deres naboer. Det er her, københavnere samles om fælles aktiviteter i lokalmiljøet.

Bevaring af biodiversitet højner naturoplevelser

København rummer værdifulde naturoplevelser og er levested for en lang række dyre- og plantearter. Både Københavns parker og naturområder og flere af de arter, der lever her, er beskyttet i forskellig grad af national og international lovgivning. Trods fredningerne peger tendenserne mod – i København som i Danmark og Europa i øvrigt – at biodiversiteten fortsat er i tilbagegang.

FAKTA: Mere end 300 dyre- og plantearter vurderes allerede at være forsvundet fra Danmark. Også i København er flere arter forsvundet heri blandt markfirben og hugorm fra Amager Fælled.

Presset på naturen skyldes flere forskellige faktorer, bl.a. mangel på pleje af naturarealerne, spredning af invasive arter og fysisk ødelæggelse af naturområderne på grund af byudvikling og udbygning af infrastrukturen.

Det grønne i København skal bidrage til en stor artsrigdom og skabe varierede naturoplevelser i København. For at sikre en stabilisering eller fremgang af arter og varierede naturoplevelser er det vigtigt, at biodiversiteten altid er i fokus, når vi udvikler og omdanner byen.

Skybrud og varme grader

Klimaforandringerne er en realitet, også i København. De seneste år har København oplevet store oversvømmelser forårsaget af kraftige regnskyl. Ifølge prognoserne kan vi forvente mere og kraftigere nedbør i fremtiden, ligesom vi kan forvente generelle temperaturstigninger.

FAKTA: I 2011 blev København ramt af et historisk stort skybrud, hvor store dele af byen blev oversvømmet. Skadesomkostninger i forbindelse med skybruddet blev opgjort til 6 mia. kr.

Når vejret ændrer sig, betyder det nye forhold for naturen i København. Klimaforandringerne betyder byens grønne arealer, veje og pladser i højere grad skal bruges til at forsinke og opmagasinere regnvand og skabe nye vækst- og levevilkår for dyr og planter. Et tættere og varmere klima vil også få betydning for byens mikroklima og luftkvalitet.

Arbejdet med at klimatilpasse København har først og fremmest til formål at sikre, at københavnernes ikke får vand i deres kældre, og at byens service og infrastruktur fungerer. Men skybrudssikringen af København skal også ses som en unik mulighed for at udvikle byens grønne struktur og skabe nye grønne byrum med varierede beplantning, mere biodiversitet og flere naturoplevelser til glæde for københavnernes.

Mere grønt i København betyder...

Der skal være mere grønt i København, først og fremmest fordi København skal være en by, hvor det er rart at bo og leve i, og hvor der er en stor variation af naturoplevelser. Men det grønne har også en række andre effekter, der er vigtige at have for øje, når vi skaber mere grønt i København.

FAKTA: Flere undersøgelser har vist, at der er positiv sammenhæng mellem afstand til nærmeste grønne område og stress – jo kortere afstand, jo mindre stressede er mennesker.

FAKTA: Mennesker der bor mere end en kilometer fra et grønt område, er mindre fysisk aktive i et grønt område, sammenlignet med mennesker der bor tættere end 300 meter på et grønt område.

FAKTA: De grønne arealer spiller en afgørende rolle når byen skal klimatilpasses. 1 m² græs har en total fordampning på 400 - 600 l regnvand om året og et bøgetræ kan optage 137l vand om dagen

FAKTA: En undersøgelse fra Lancaster University har vist, at en fordobling af vegetationsvolumenet omkring Birmingham vil kunne føre til et fald i partikelforureningen på 25 %.

FAKTA: Værdien af et hus stiger med op til 10 % i gennemsnit for hver ekstra 10 ha park eller bynært naturareal, der findes indenfor 500 m gangafstand.

FAKTA: Detailvirksomheder betaler op omkring 15 % mere for at ligge lige ved en park faldende mod nul ved ca. 400-600m. afstand.

Hvordan skaber vi mere grønt i København?

Når vi skal skabe mere grønt i København, handler det ikke kun om at skabe nye parker og naturområder. Med denne strategi ønsker vi at favne *alle* byens arealer. Både de kommunale og de private arealer i den eksisterende by, men også i de nye byområder.

Strategien skal sikre, at naturen bliver integreret, både når byplanlæggeren skal sælge byggegrunde til investoren, når folkeskolen skal ombygges, når andelsboligforeningen skal omlægge baggården, og når den private grundejer skal klimasikre sin grund.

Strategien er opbygget omkring fire temaer, der tilsammen dækker størstedelen af Københavns areal. De fire skal sikre, at både kommunale og private arealer kommer til at indgå i arbejdet med at skabe mere grønt i København.

- Udvikling af parker og naturområder
- Grøn Byudvikling
- Begrønning af kommunale arealer
- Begrønning af ikke kommunale arealer

For alle fire temaer gælder det, at det grønne skal planlægges, anlægges og vedligeholdes med både livskvalitet, biodiversitet og klimatilpasning for øje.

TEMA: Udvikling af parker og naturområder

- **Retningsgivende mål:** Københavnerne mener, at København har gode og velfungerende parker og naturområder

Hensigtserklæring

Københavns Kommune ønsker at skabe de bedste rammer for at forbedre naturkvaliteten i byens parker og naturområder, samtidig med at rekreative og klimatilpasningshensyn tilgodeses.

Københavns parker og naturområder omfatter i hovedtræk de lavtliggende naturområder, fæstningsanlæggene, de kongelige haver, fælledele og kysterne. Byens parker og naturområder udgør ca. 17 % af byens samlede areal.

Befolkningstilvæksten har medført et øget pres på byens parker og naturområder, der skal rumme flere rekreative funktioner, kulturtilbud og idrætsfaciliteter. En mere intensiv brug af byens parker og naturområder har betydet øget slid på arealer og udstyr. Brugen af parker og naturområder er blevet mere mangfoldig, og der er opstået flere konflikter mellem byens grupper. For eksempel kan det være vanskeligt at kombinere funktionelle boldbaner og brugsplæner med ønsker om uforstyrrethed, langt naturgræs og høj biodiversitet.

For at sikre et højt naturindhold og et stort udbud af naturoplevelser i København er det vigtigt, at vi fortsat arbejder for at bevare og udvikle naturen i de eksisterende parker og naturområder. Københavns parker og naturområder skal ikke kun være for dyr og planter, de skal fortsat danne ramme om et stort udbud af rekreative funktioner og idrætsfaciliteter. Det er derfor vigtigt, at vi arbejder på at forene hensynet til

biodiversitet og naturoplevelser med både rekreative og æstetiske hensyn. Det er også vigtigt, at vi arbejder med målrettet pleje af de eksisterende naturområder.

FAKTA: Ca. 60 % af københavnernes vægter natur og naturoplevelser højt i byens grønne arealer.

FAKTA: Kun 1 % af byens borgere laver frivilligt arbejde i byens grønne arealer. Derimod kunne 24 % af københavnernes forestille sig at lave frivillige arbejde i et grønt område

Case: Frivillig naturpleje i Utterslev Mose

Mosens Venner er et netværk af borgere, der har valgt at engagere sig i arbejdet med at udvikle og pleje naturen i Utterslev Mose. Mosens venner har i samarbejde med Københavns Kommune opstartet en forening Utterslev Mose Naturplejelaug, som hjælper Københavns Kommune med at pleje naturen i Utterslev Mose.

Naturplejelaugene har været med til at pleje et tilgroet naturområde blandt andet ved slå græsset med le, fjerne krat og invasive arter og arrangere høslet.

Naturplejelaugene er et godt eksempel på, hvordan københavnernes kan engagere sig i arbejdet med at øge naturkvaliteten i København. Derudover er naturplejelaugene i Utterslev Mose et godt eksempel på, hvordan Københavns Kommune har støttet op om frivillige fællesskaber og været med til at støtte initiativer, der skaber gode naturoplevelser for københavnernes.

Indsatser

Skemaet nedenfor viser en oversigt over de indsatser som Københavns Kommune vil igangsætte i perioden 2015-2025 for at sikre gode og velfungerende parker og naturområder.

INDSATS	FORMÅL	EFFEKT
NATURKORTLÆGNING	At øge kendskabet til de eksisterende naturværdier i København. Både borgere og grønne interesseorganisationer involveres i arbejdet med henblik på at dele og formidle data.	Eksisterende naturkvaliteter bevares, når vi udvikler og omdanner byen. Øget kendskab til naturen i København
BRUGERANALYSER	At øge kendskabet til borgernes brug og ønsker til byens parker og naturområder. Borgernes rekreative behov og ønsker afdækkes ved brugerinterviews, parktællinger mm.	Målrettet udvikling af parker og naturområder, der matcher borgernes behov og ønsker. Bedre koordinering mellem etablering af rekreative funktioner og bevaring af naturkvaliteter.
NATURPLEJE	At øge plejen af de eksisterende parker og naturområder, herunder omlægning af arealer til ekstensiv drift, bekæmpelse af invasive arter og involvering af frivillige i naturplejen.	Øget biodiversitet og flere naturoplevelser. Samskabelse, fællesskaber og lokal engagement. Øget tilknytning, forståelse og kendskab til naturen.
INDSATSER FOR TRUEDE ARTER	At sikre, der igangsættes en årlig indsats for en truet art i København. Både borgere og grønne interesseorganisationer skal involveres i indsatsen, f.eks. ambassadører.	Øget biodiversitet og flere naturoplevelser. Mindske tilbagegang af truede arter. Øget tilknytning, forståelse og kendskab til naturen.

GRØNT ERSTATNINGSPRINCIP	At sikre, at der etableres et tilsvarende erstatningsarealer, hvis der reduceres i Københavns Kommunes parker og naturområder.	At arealet på parker og naturområder opretholdes.
ROBUST PLEJE OG UDVIKLING AF PARKER OG NATUROMRÅDER	At sikre, levedygtighed og kvalitet i byens parker og naturområder på rods af øget brug, herunder fældning af udlevede træer og plantning af nye. Brugen af hver m2 grønt areal stiger, hvilket skal afspejles i driftsindsatsen	Attraktive og velholdte parker og naturområder trods mange besøgende Sikring af næste trægeneration

TEMA: Grøn Byudvikling

- **Retningsgivende mål:** Der indarbejdes et krav om begrønning i Københavns Kommunes lokalplaner.

Hensigtserklæring

Københavns Kommune vil skabe de bedste rammer for, at naturen indarbejdes i byudviklingen, og at københavnere i de nye byområder får adgang til varierede naturoplevelser.

København vokser, og der skal udvikles helt nye bydele, så der kan blive plads til de mange nye københavnere. Ca. 7 % af byens samlede areal er udlagt til byudviklingsområde. Hertil kommer større områder i den eksisterende by, der omdannes og lokalplanlægges.

Københavns Kommune ønsker at skabe de bedste rammer for, at naturen indarbejdes i byudviklingen. Dette skal ske ved strategisk udpegning af arealer til grønne arealer, som kommunen har mulighed for at opkøbe og ved at stille krav til kvaliteten af naturen.

Københavns Kommune har hidtil ikke haft tradition for at stille krav til kvaliteten af naturen i byudviklingsområderne gennem lokalplanlægningen. For at sikre at de nye bydele udvikles til grønne og attraktive byområder med et højt naturindhold, er det derfor vigtigt, at de eksisterende naturværdier i byudviklingsområderne bevares, og at der bliver indarbejdet krav til naturindholdet gennem lokalplanlægningen, så der skabes plads og rum til etablering af ny natur og naturoplevelser.

FAKTA: Adgangen til grønne arealer prioriteres højt når man vælger at bosætte sig i København. Kort afstand til gårdmiljø eller grønne arealer har stor betydning for både voksne uden børn og børnefamilier når de vælger deres bolig.

Case: BO01

I byudviklingsområdet i BO01 i Västra Hamnen i Malmø har naturen fået en plads i den tætte bebyggelse. For at sikre et højt naturindhold i bydelen har Malmø Kommune anvendt en såkaldt "begrønningsfaktor", der er et relationstal mellem vegetationsdække og bebyggede kvadratmeter. Begrønningsfaktoren er et redskab, der skal sikre et så højt vegetationsdække som muligt i et byudviklingsområde. Jo flere græsplæner, naturarealer, træer, buske, grønne tage og grønne facader der er, jo højere bliver begrønningsfaktoren.

I bydelens parker har man anvendt stor variation af træer og planter, og i Norra Hamnen har man anlagt et stort erstatningsareal til de dyr og vækster, der tvinges væk i forbindelse med byudviklingen i Västra

Hamnen. BO01-området i Västra Hamnen er et godt eksempel på, hvordan der med rettidig planlægning kan skabes nye grønne bydele med en høj naturkvalitet.

(billeder)

Indsatse Indsatser

Skemaet nedenfor viser en oversigt over de indsatser som Københavns Kommune vil igangsætte i perioden 2015-2025 for at der indarbejdes grønt i byudviklingen.

INDSATS	FORMÅL	EFFEKT
OPKØB AF AREALER TIL NYE PARKER OG NATUROMRÅDER	At lave en strategisk udpegning af arealer, der i fremtiden kan omdannes til parker og naturområder. Udpegningen skal foretages både i den eksisterende by og i de nye byudviklingsområder. Udpegningen skal danne ramme for fremtidige opkøb.	Adgang og nærhed til offentlige parker og naturområder i byudviklingsområderne. Det samlede grønne areal i København øges.
UDARBEJDELSE AF BEGRØNNINGSVÆRKTØJ TIL BYUDVIKLING	At udarbejde et begrønningsværktøj, som Københavns Kommune kan bruge til at stille krav til bygherre om kvalitet og omfang af det grønne i lokalplanlægningen.	Attraktive og grønne byområder med højt naturindhold ved hjælp af bl.a. facadebeplantning, grønne tage mm. Mere grønt i de bolignære friarealer
GRØNT I BYPLANLÆGNING	At sikre, at naturen bliver indarbejdet i alle led i planlægningsprocessen, herunder startredegørelser, kantzoner, bæredygtighedsværktøj mm.	Det grønne indarbejdes i alle led i planlægningsprocessen. Bevaring af eksisterende naturværdier i byudviklingen.
VÆRDISÆTNING AF GRØNT	At sætte fokus på dokumentation af det grønnes værdi, herunder dialog med bygherrer og investorer om integrering af grønt i byudviklingen. Indsatsen omfatter udarbejdelse af konkrete businesscases og samarbejder med uddannelsesinstitutioner.	Øget kommerciel interesse for etablering af offentlige grønne arealer. Flere offentligt tilgængelige grønne arealer i byudviklingsområderne. Attraktive byområder med højt naturindhold.

TEMA: Begrønning af kommunale arealer

- **Retningsgivende mål:** Man vil opleve, at en stor del af kommunens omdannelsesprojekter har et højere naturindhold end udgangspunktet for omdannelsesprojekterne.

Hensigtserklæring

Københavns Kommune vil arbejde for, at kommunens egne bygninger, veje og arealer (herunder også skoler, institutioner, administrative bygninger) begrønnes og klimasikres, så kommunen går forrest i arbejdet med at øge naturindholdet og naturoplevelserne i København.

Københavns Kommune ejer ca. 18 % af byens samlede areal. Det omfatter alt fra børnehaver, skoler, plejehjem, kommunale veje og pladser til kontorbygninger. Københavns Kommune bruger årligt 3 mia. kr. på at omdanne disse arealer.

I løbet af de næste 20 år skal København skybrudssikres. Implementeringen af skybrudsprojekterne kommer til at medføre en omfattende omlægning af mange af byens veje og pladser. Mange kommunale bygninger og arealer skal også indgå i skybrudssikringen og være frontløber for resten af byen.

Befolkningstilvæksten har medført et øget behov for etablering af flere børnehaver, udbygning af skoler, udbygning af infrastrukturen, flere fritidsfunktioner og kulturelle institutioner. Ofte er den største udfordring at finde den nødvendige plads til disse mange forskellige funktioner.

Det kræver, at vi finder intelligente løsninger og et fokus på at skabe multifunktionelle løsninger, der kombinerer mange forskellige funktioner. Naturen skal være en integreret del af løsningen, når vi omdanner veje, skoler og pladser, så byens gader og byrum vil bidrage til, at København opleves som en grøn storby.

FAKTA: Ca. 70 % af københavnernes ville ønske, at der var mere grønt på gader, stræder og pladser.

FAKTA: I løbet af de næste 20 år skal der investeres mere end 10 mia. kr. i at skybrudssikre København. Ca. 1. mia. kr. af det samlede budget forventes at skulle bruges på byrumsforbedringer, herunder nye grønne byrum.

Case: Grøn skolegård på Amager Fælled Skole

Københavns Kommune er i gang med et nyt projekt på Amager Fælled Skole. Med renoveringen af skolegården på Amager Fælled Skole vil Københavns Kommune erstatte asfalt og grå beton med planter og træer, når Amager Fælled Skole får landets første skovskolegård.

Det er ikke kun elever og lærere, der får glæde af det nye grønne område. Også lokalbefolkningen kan se frem til et nyt åndehul, idet den nye skovskolegård smelter sammen med byrummet og bliver til et åbent rekreativt område uden for skolens åbningstid.

Skovområderne etableres i form af ni øer, som hver er afgrænset af en lav betonvold. Inde på øerne etableres bevoksninger af forskellige træarter, som for eksempel bliver eg, birk, fyr og bævreasp. Eleverne vil kunne færdes på øerne, hvor der vil være lysninger, legemuligheder og terrænforskelle.

(Billeder)

Indsatse

Skemaet nedenfor viser en oversigt over de indsatser som Københavns Kommune vil igangsætte i perioden 2015-2025 for at sikre at det grønne prioriteres når kommunen omdanner veje, pladser, skoler mm.

INDSATS	FORMÅL	EFFEKT
UDARBEJDELSE AF BEGRØNNINGSVÆRKTØJ TIL KOMMUNALE ANLÆGSSPROJEKTER	At udarbejde et begrønningsværktøj som Københavns Kommune kan bruge til at stille krav til omfang og kvalitet af det grønne, når vi omdanner kommunale arealer f.eks. skolegårde, veje, pladser mm. Kravene til begrønning skal indarbejdes i budgetnotater, anlægsbevillinger, mv.	Mere grønt i de kommunale anlægsprojekter. Kommunale servicefunktioner fungerer som offentlige grønne byrum.
BEGRØNNINGSPULJE TIL	At fremme initiativer, der øger naturindholdet i de	Mere grønt i kommunale

KOMMUNALE ANLÆGSPROJEKTER	kommunale anlægsprojekter, herunder f.eks. skoler, institutioner, pladser mm. Puljen skal supplere de eksisterende anlægsbudgetter og skal kunne anvendes på tværs af forvaltningerne. Puljen skal desuden kunne bruges til at ansøge om medfinansiering hos eksterne fonde.	anlægsprojekter. Bedre mulighed for finansiering af grønne tiltag i kommunale anlægsprojekter
PARTNERSKABER PÅ KOMMUNALE AREALER	At involvere københavnernes i arbejdet med at begrønne kommunale arealer f.eks. midlertidige grønne byrum, eller involvering af borgerne i vedligeholdelse og udvikling af kommunale udearealer.	Samskabelse, fællesskaber og lokal engagement. Øget tilknytning, forståelse og kendskab til naturen. Flere naturoplevelser for københavnernes.
ÆNDRING AF BEVILLINGSSTRUKTUR	At skabe et mere langsigtet økonomisk overblik i forbindelse med pleje og vedligehold af grønne arealer, f.eks. øremærkning af budget til grønt i anlægsbevillinger og 'fleksible grønne driftsmidler', hvor man anlægger forholdsvis billigt for derefter at have en intensiv drift og pleje de første år, som overgår til naturnær drift og giver færre årlige driftsudgifter.	Højere kvalitet i de grønne arealer/grønne elementer. Sikre, at der afsættes og øremærkes budget til etablering af grønt.
GRØNNE SKYBRUDSLØSNINGER	At sikre, at implementeringen af skybrudsløsningerne kommer til at bidrage til udviklingen af byens grønne struktur. Der nedsættes et ekspertpanel, der skal definere og udvikle de grønne skybrudsløsninger.	Udvikling af viden om etablering af grønne skybrudsløsninger
HANDLINGSPLAN FOR GRØNNE BY- OG GADERUM	At der udarbejdes en handlingsplan for etablering af grønne gader, byrum og kommunale udearealer. Handlingsplanen skal indeholde en registrering af eksisterende træer og en udpegnings af behovet for nye træplantninger.	Sikring af nuværende træmasse. Sikring og bevaring af værdifulde træer Måltrettet og koordineret udvikling af grønne gader og byrum.

TEMA: Begrønning af ikke kommunale arealer

Retningsgivende mål: Kommunen vil i perioden 2016-2025 årligt indgå i grønne partnerskaber med en bred vifte af private grundejere og grønne iværksættere, hvor partnerskabets formål er at begrønne Københavns private arealer

Hensigtserklæring

Københavns Kommune vil arbejde for at involvere ejere af ikke kommunale arealer også boligforeninger, grønne ildsjæle, virksomheder og grundejerforeninger, i arbejdet med at øge naturindholdet og naturoplevelserne i København.

Ca. 50 % af Københavns samlede areal er ikke kommunalt ejet. De privatejede arealer omfatter f.eks. almenlystige boliger, private villaer, andelsboligforeninger, staten, virksomheder mm.

I København er der allerede privatgrundejere og grønne iværksættere, der er gået i gang med at begrønne og skybrudssikre private arealer. Kommunen kan med fordel være med til at sætte retningen i sådanne udviklingsprocesser ved enten at være facilitator eller indgå i partnerskaber med eksterne parter. At indgå i

partnerskaber med forudbestemte temaer kan ofte fungere som en dynamo for implementering af strategiske initiativer.

Med denne strategi ønsker Københavns Kommune at skabe de bedste rammer for, at de privatgrundejere får mulighed for at sætte deres præg på arbejdet med at øge naturindholdet i København.

FAKTA: Over 50 % af parcelhusejerne er motiverede for at plante træer eller modtage råd og vejledning om at plante træer på deres egne matrikler for at forbedre miljøet og klimatilpasse egne matrikler.

FAKTA: Der er ca. 500 nedslidte baggårde tilbage i København, hvoraf ca. 300 er potentielle grønne gårdhaver.

Case: Grønne gårdhaver

Københavns Kommune har gennem mange år igennem byfornyelsesindsatsen investeret i renovering af nedslidte og opdelte baggårde til fælles gårdhaver. Sammen med Staten etablerer Københavns Kommune mellem 10 og 12 gårdhaver om året. Gårdhaverne fungerer som vigtige grønne oaser i byen, hvor københavnernes mødes med deres naboer og oplever naturen og årstidernes skifte på nært hold.

Udover at skabe mere attraktivt nærmiljø og nærhed til naturen spiller de grønne gårde også en vigtig rolle i arbejdet med at klimatilpasse København, da der som en del af gårdrenoveringerne også arbejdes målrettet med lokal afledning af regnvand.

Siden 1960'erne er der lavet mere end 600 gårdhaver i Københavns Kommune. Som et led i gårdrenoveringerne er der blevet etableret 450.000 m² græs og plantet 15.000 træer. Til sammenligning er Ørstedsparken 65.000 m².

Indsatse

Skemaet nedenfor viser en oversigt over de indsatser som Københavns Kommune vil igangsætte i perioden 2015-2025 for at involvere de ikke kommunale grundejere i arbejdet med at gøre København grønnere.

INDSATS	FORMÅL	EFFEKT
GRØNNE PARTNERSKABER	At skabe flere partnerskaber mellem kommunen, virksomheder, grønne ildsjæle, almene boligforeninger, private grundejere mm. Partnerskaberne skal have fokus på vidensdeling, formidling og arrangementer, der involvere og motivere borgerne til at bidrage til arbejdet med at gøre København grønnere.	Samskabelse, fællesskaber og lokal engagement. Øget tilknytning, forståelse og kendskab til naturen. Flere naturoplevelser for københavnernes.
PULJER TIL BEPLANTNINGSINITIATIVER	At støtte op om grønne initiativer på private grunde. Puljerne skal bruges til hel eller delvis finansiering af gadetræer på private fællesveje, etablering af grønne gårdhaver, begrønning af fællesarealer i forbindelse med almene boliger mm. Puljerne skal også kunne bruges til at ansøge om medfinansiering hos eksterne fonde.	Forbedre kvaliteten af det grønne på private arealer. Klimasikring af private grunde. Flere lokale grønne arealer.
PARTNERSKABER FOR KLIMATILPASNING MED PRIVATE GRUNDEJERE	At igangsætte en række initiativer rettet mod private grundejere med henblik på at oplyse og vejlede om regnvandshåndtering på privatejede arealer. Indsatsen	Klimasikring af private grunde og private fællesveje

skaber mulighed for samarbejde om udvikling og
implementering af Københavns Kommunes klimatilpasning.